

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

UC-NRLF

\$B 155 916

PT
4848
D34H6

YC148766

Otto Bremer
12. 1. 12

·FROM·THE·LIBRARY·OF·
·OTTO·BREMER·

Höllengrund,
Sinabarg, Düwelsboddersfatt,

een Klügensches Lösschen

in
dat leewe Pommerland

(Jahrgang 4, Nr. 1 u. 2.)

ausgegeben von Pastor Falmer

Stralsund, 1867.

Druckt by W. Dittmer.
In Commission by C. Dingst.

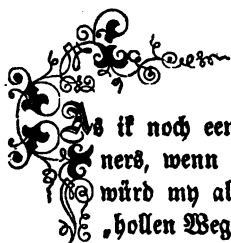
PRESERVATION
COPY ADDED

RMIF 2/25/91

TO VIRU
BREMER
ALBRO TUD

PT4848
D34H6

As ik noch een Kind was, hebbe ik my oft veel grugt, besün-
ners, wenn ik von Gustow to Huse ging nah Poseritz, un dat
würd my all schummerig odder gār düster, wenn ik dörch de
„hollen Wege“ müßt. Ik ging äwerst ümmer äwer de Barg, un
let de hollen Weg' to linker Hand, denn my was bang, de oll Magister
Geist mügt sin Sak nich gründlich noog makt hebben. Disse Magister
Geist is een rechter dāger Preefter west un nich son Müskenpreefter, un
in myne kindlichen Jāhren wühten de ollen Lüd to Poseritz noch to
vertellen, wur he den Düwel hebde ut de hollen Wege dreben. As
Kārl dat oof hürte, grugt he sik noch meer vor den Magister Geist
syn Bild in de Kirch. Dat Bild hung an de Wand südwards von
dat Altār, un was schön makt, in Lebensgröt, un dat kunn ik nich
begriepen nich, dat he my ümmer ankeel, wur ik oof ging odder stünd
in de Kirch — un mit syne fine widde Hand wifete he hen up een
apenes Boof, dārin stünd': Crux Christi gloria nostra — dat
verstünd' ik nich, un man blywenig verstünden dat don, un von de
Art, de dat in dat Dübsche bringen können un wühten, dat dat hete:
Christi Krüz is unsere Herrlichkeit odder Berröhmung, verstünden
noch veel weniger wat dārvon.

By Abendtieden, wenn de Sünne unnergahn was, mucht ik nich
geern in de Haibbarg westwärts von dat Dorp sin, wurto oof de
Sinabarg, un de Haibbarge, wurdörch de hollen Wege gingen, un
noch annere Barggrüggen un Anhöchten hürten; äwerst by Dag was
dat dār so hübsch, as nu nargends up de ganze Welt. Don kunn
man dār noch allentwegen gahn, as dār noch dat Haibefrut bleugte
un de Schaap dār weidten twischen Krut un Gras un Knirk, un
wy Jungs dār Birbeerer söchten mang den Knirk, un de jun-
gen Föß dār speelten mit ehre Moder in de Abendünne — nu is
dat all unner den Plog stülpt.

Wien: if des Abends von Gustow kam, un glücklich by de hollen Weg vörby weer, denn müßt ik noch vörby by den Höllengrund, dat is een lütt Wischloch hart an de Stralsunder Landstraat, dicht an den Sinabarg, un dat is de legte Barg vör dat Döörp linksch von den Landweg, un an de annere Sied von dissen Barg is een Feldweg, de süs nah der Kiwitskathen un lütten Dapow ging, un een Footstieg ging oof dārvon af nah Groten Markow by den Kösteracker entlang (nu is dat all schleufft un asbraken, Kathen un Huus, Stall un Schün, Bure un Eddelmann) — also wat ik seggen wull, an de annere Sied von den Sinabarg, was oof een lütt Söll mit temlich deepe Lörschuhlen, dat nennen se Düwelsbodderfatt bet up den hütigen Dag.

Düwelsbodderfatt un Höllengrund, dat eene nurdwestwärts, dat andere südwestwärts von den Sinabarg — de Magister Geist hebde den Düwel ut de hollen Wege, de dicht by all dissen Spool weeren, utdreiben — dat müßt doch wat to bedüden hebben — un summt un suust un brüst my oft durch den dummen Jungskopp — besünners wenn ik in disse Gegend by Abend weer — un nu segg keen Minsch: Kārl was een dummer Jung as annere Dörpjungs oof — ik glöv, dat weer noch annern Lüden eben so gahn. — Ja süll dat woll een Minsch glöben, Kārln würd noch mennigmal in syne upgeklärten Jāhren, wur sik dat nich meer schidde, gruglig to fin, as he up de hoge School to Stralsund was, un he in de Fritzen to Hus ging, un dat em schummerig würd, in de hollen Weg, ganz unheimlich to Moob, un he müßt ümmer denn dāran denken, wat em de oll Magister Schönjahn dārvan vertellt hedde, as he noch nich upgeklärt, sünnern noch een dummer Dörpjung was. Un wenn ik denn as Upgeklärter linksch von de Hollwege āwer den Barg ging, denn süng ik woll ut vulle Keh!': Freiheit, die ich meine ic. odder süs so wat von disse Art.

Disse oll Magister Schönjahn — was he Magister, ik weet dat nich genau, āwerst Hülpprester was he to Stralsund veele, veele Jāhren, un blew oof Hülpprester bet an syn sel. End, un hebde veele grote un lüdde Schöler's in Kost (dārvon noch mennig een leet un in Ehren un Würden is) un kreeg vör den Mann 60 Daler sweer Geld Pension un sprok oof latinsk mit syne Pensionäre — na disse goode Mann predigte oof eenmal in Poseritz för den ollen Propst Schlichtkrull, den de Lüde Herr Zippeident nennten, as my Preusch wurden, — un he was oof eegentlich Zippeident von Huus ut, hebde wenigstens de Geschäften eene ganze Tied; na disse Mag. Schön-

jahn predigte oof eens in Poseritz in'n Sommer; un as dat Nachmiddag wurd, kam he in mynes Vadders Huus, un Kär! müßt em de Kirch upsluten un allens in de Kirch wiesen. Myn Vadder was utgahn, süs hedde he dat süßst dahn. Wy stegen oof up den Thorm; dār süht man wiet nah Pommern hinin un bet in de See, un by-nah dat ganze Land Rügen sickt eenen an, besünners, wenn man sik de Ruut unner den Hahn upmaakt. — Na so hoch kemen wy nich, will oof all de Herrlichkeit nich beschreiben, kann't oof nich, un my dücht, dat wat Lied, dat ik nahgrads oof eens to myn Lösschen kam.

Vadder Schönjahn was good by Lune un seer fründlich un vertellde un frog veel, un was so nett, un strakte my so lising mit syne weele Hand äwer de Backen, dat ik oof Hart un Mund apen kreeg tolest un gār nich blöb was, as süs wol. Dat weet ik noch, as wy wedder up den Kirchhof weeren, fragt ik em, ub he dat sehen kunn, — wat? weet ik nich meer; äwerst he mügt wol denken, ik wull grot dohn mit myne gooden Dogen, un spaht mit my, un säde: Kär!, süßt du den Niclathorm in Gripawold? „Ja“. Ik seh oof den Hahn, seggt he: „Ik oof“ säd ik fir, was äwerst nich mäglic. Ja, säd he, un up den Hahn sidd eene Mügg' un hojappt un hedd eenen hollen Lähn in dat Mul. Don fung ik ludhals an to lachen, un marckte eerst, dat he mit my spaht, un nu foot ik my een Hart, un säd: „Herr Paster, wenn Se doch allens sehn können un weten, denn seggen Se my oof, wur hängt dat tohoop, dat Magister Geist den Düwel bannt hedd ut de hollen Wege, un dat vör de hollen Wege is de Barg Sinai (so säd ik) un Düwelsbodderfatt un de Höllengrund dārby, rechtsch un linksch von den Sinaitbarg. — Ik hebbe all mennig een dārna fragt, äwerst keen Antwort freegen. — Een beten sweeg he still, un fohrt sik mit de rechte Hand achter dat linke Uhr un streel sik dārna äwer den Börlopp, un don säd he: Dat will ik dy seggen, Kär!, paß good up. Kär! paht up as een Scheethund. — Un don fung de Magister an to vertellen von Bischof Absalon ut Dänemark un von Waldemar den Erstten, as se 1168 in'n Juni den Swantewit up Arcona hedden umstört, un dat de Bischof hier oof in Poseritz weest weer noch in datshlbige Monat, un hier un in Swantow un Gärz an eenen Dag an jidweden Art eenen Kirchhof inweicht hedde, un een grootes Krüz dārup settet hedde. So vertellde he eene ganze Lied, un ik paht ümmer bet up, un dacht: Wur wiest dat hen? Wur will he nah dat Düwelsbodderfatt kamen? Endlich stürt he dārhen und säd: Na, myn

Sähn, dat würd den Düwel verdreeten, un grunst em, dat he nu oof ut Rügen sull herutstälert warden, un besünners, dat he oof ut Poseritz sull; där hedde he süs so recht syn Dohn hebbd up un in den Barg, wur wy nu hier stahn, wur nu de Doden slapen in geweihte Erdb, un där in dat Brootholt nah Doffen — nu müst he betto, un he wull so unnood — äwerst he müst. Don smeet he sik eenen breeden Damm von Erde äwer dat Muur twischen de Haidbarg — süs ging dat Muur in eens furt bet an den Strand — dat oof syne lüdden Unnererdschen, (de nich so dorch Lucht, Führ un Water fohren können as he un syne üppersten Geister), können ut de hollen Hollwege nah den Sinabarg (de don noch nich so nömt würd') odder von där nah de Hollwege kamen, denn hier wull he sik fastsetzen mit alle Macht. Gustow was don noch nich, äwerst he dacht, där würden se oof woll noch eenen Kirchhof maken; Stralsund was oof noch nich, äwerst künn noch kamen, un hier wull he sik eene Festung maken, un dat sull de Sinabarg sin. Kär, du sädest eerst Sinai, un Sinabarg, so heet dat hier jä äwerst nich, ik weet dat recht good — jidweddereen seggt pur Sinabarg, äwerst dat is doch eenerlei; denn die Griechischen Uebersetzer des alten Testaments haben geschriben Sina und nicht Sinai — un nu ging dat hochdütsch noch eenen ganzen Stremel furt in geleertem Kram, dat ik nich verstünn, un also oof nich behollen hebbe, schadt oof nich. As de Düwel den Damm klär hedde, vertellt Mag. Schönsahn wieder, don reed he sik na Süden to een lüt Wischloch in, as eene Pirt in de Höll hinin in synen Piel un Swewel, un nömt dat Loch „Höllengrund“, un up de annere Sied von den Barg nah Nordwesten let he sik en temlich grootes Muurloch apen, dat dämmte he nich to, dat he darin syne Lüde, de he halen wull, maltrattiren künn nah synem Beleben. As he dat nu all reed hedde, don smeet he eenen groten Felsen*) ut de Grund haben up den Barg un nömt em Sinabarg, un stellte sik haben up den Steen, un maakt sonne düstere Wedderwolken, as he man künn, un schreeg fürchterlich: Bunnen! wunnen! all myn! all myn! Verflucht is jedereen, de nich deet allens, wat in dat Book schriben steht. — Denn Du mööfst weten, Kär, dat de Düwel is simia Dei, unsern Herrgott syn Nap, will EM allens nah dehn, un dat he oof mit de Schrift

*) Dissen Steen hebben se vör angeblei 30 odder 40 Jähren mit veel Pulver entwei schauten, dat möten sik noch Beele besinnen können.

herümmersmitt, he seigt dār äwerst ümmer een beten von synen Düwelsdred mang. — De Lüde dachten, dat hedde so gruglich dunnet, un dat dunnet un lücht oof ganz gewaltig, dat de Lüde dat Hart in'n Tief bewerte, un se sik bekrüzten un segneten, so veel dat all leert hedden. Darto würd dat eenen mächtigen Stormwind, dat de Böme bröken, un de Däfer in de Luft flögen, un epliche Häuser instörten, un Schum un Bülgen up den Strand hoch to Höchten sprispten. — De Düwel hedde den Rüggen nah Poseritz dreigt, denn em was gárnich good to Mood, so lud he oof upböltt, denn he künn dat groote Krüz up den Poseritzer Kirchhof nich lieden; un wenn he des Nachts herumströpte dörch dat Land, maakt he eenen wieden Ümweg üm dat Krüz, un wenn he Dags in de Gegend seme, un wull de Muurers by den Kirchenbu stüren, denn künn he nich, denn de Muurers drünken don noch keenen Brannwien, denn se hedden keenen, de was don noch nich. — Siet de Lied äwerst was dat in de Gegend, un besünners up un an den Sinabarg un in de hollen Weg nich richtig, un wer nich wol in de Dööp un in de hilligen Sacramenten un in den Globen un in't Gebet verwärt weer, un nich as een Christenminsch leste, de was verlorn. De Heiden schont de Düwel, so veel as em't paßt, de kreeg he lilers wol, dacht he, äwerst as nu eerst de Poseritzer Kirch ganz fardig weer, weeren wenig Heiden meer äwrig, un don würd he ümmer grimmiger un gieriger as een brüllend Löw, un freugt sik, wenn he 'ne arme Christenseel künn afwörgen, dat was oof syn eenzige Freud.

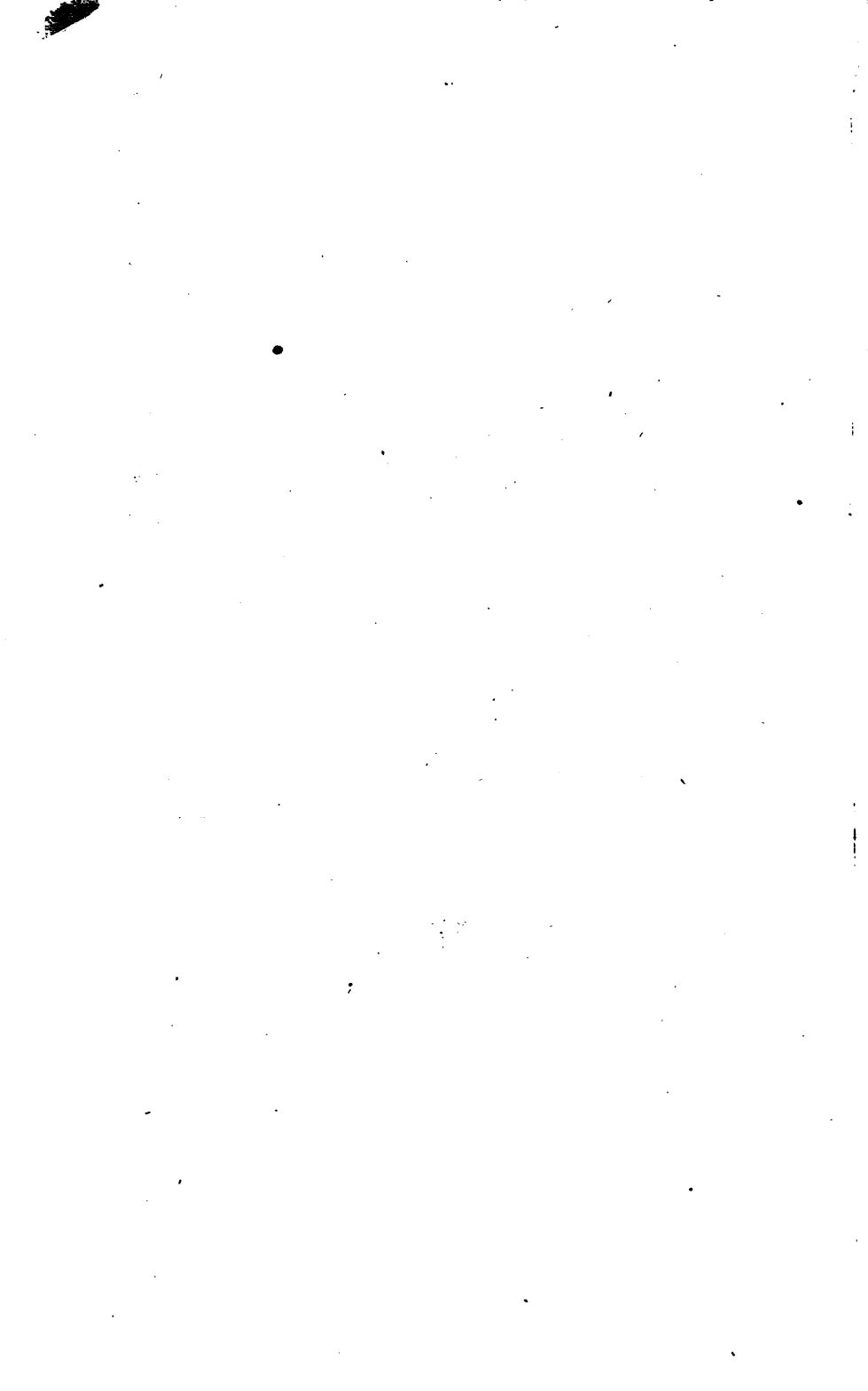
Genes Sündags, as de Kirch wol all hunnert Jähr mücht stahn hebben, gingen alle framen Christenlud in dat Gottshuus, as sik dat schickt — un wullen de hillige Mesß hören. Gene Fru äwerst bleef tohus. Se wahnte dār an dat Bloßendhed. Wur se heet mit Vaddersnamen, weet ik nich, Ann Eisch würd' se ropen; ik weet oof nich genau, up se wahren deed rechtich odder linkich von dat Bloßendhed, dār Karl, wur de Weg nah Ueseltz geht. — Disse Fru was seer giezig un schonte nich Sondag odder Werkeladag, un meente, denn wull se recht wat griepen. So bodderte se oof eenst an eenen Sündag ganz tiebig, un dacht: to Kirchtied bün ik fardig un gah in de hillige Mesß, un denn is allens wedder good, äwerst dār hedde eene Aul seten. Ehr Mann, een old good fram Minsch, de äwerst nich veel to seggen hedde — ehr Mann beed ehr mäglich veel, un sprach: Mudder, Mudder, is hüt ja Sündag, un worden bree Dodenmessen lesen, lat doch dat Voddern hüt nah —; ik will

oof morgen vör Dau un Dag upstahn, un boddern. Mudding, Mudding, lat wesen, is de hillige Sündag. — Du olle fule Hund, säd de böse Fru, Du süht oof jüst so ut as upstahn un boddern. Holt Dyn grote Keel un lat my tofreden; un se schüll un boddert eben to. Un een Burd fund' dat annere, un tolept würd de Dll oof falsch, un se schullen sik lästerlich, — up den hilligen Sündag darto. Son Predigt hört de Düwel geern, un för so wat hedd he ganz fine Uhren, un hägt em mäglich, un kümmt heran ümmer neeger, ümmer neger, un böd to mit syn höllisches Führ, un keen Minsch süht em, äwerst, de Harten gläuhn ümmer meer von dat höllische Führ. Nu kam de Düwel oof ganz neeg heran, un was by en in de Stuv, un fir deed he so een ganz lüt beten in dat Boddersatt, äwerst wat dat was, Kär! dat segg ik dy nich — un don hägt sik de Düwel, un slog fir nah syn Loch nurdwestwärts von den Sinabarg, dat noch keenen Namen hedde, un maakt sik dat noch bet torecht, un säd': Dat ward een Hauptspäß. — As nu Mann un Fru sik noog schollen hedden, kreeg se den Ollen still, un he tog sik an, un ging in de Kirch. Un de Dllsch stünd' un boddert un boddert, un dat was keen Bodder, un würd keen Bodder. Bodder du ewig un drie Dag, dat ward nichts. Kär! du weest oof, wu-rum? Kär! nidte mit den Kopp, un maakte syn pfiffigstes Gesicht, as wull he seggen: Dat weet ik wol. — Un de Dllsch boddert, un de Dll was in de Mef, un was noch ümmer falsch, un künn nich beden, nich recht beden, un vör syn Dllsch eerst recht nich beden, un se hedde dat doch so bitter nödig. — Denn as de Preefter jüst den hilligen Eysnam in de Höcht höf, un de Lüde andächtig up .eere Knee feelen — boddert de Dllsch ümmer to, un fluchte gruglich darto, un säd': Hal my de Düwel, dat is ja, as wenn de gläuhndige Düwel darin sitt. „Ja dat-deet he oof, reep mit gräßlichen, Lachen eene Stimm äwerlud, dat sik Regin-Ziel Schwarisch, de krank up den Bähn unner de Dofen leg, un een Krüz maakte, un Avo Maria säd', un Herr Jesu reep — tom Dode versieren deed, äwerst ehr geschach nichts. — Nu greep eene Klav Ann Eischen an ehre Kehl, dat se nich ropen künn, un eene annere Klav heelde ehr de Händ' wiss, dat se keen Krüz maken künn, un so fuhrwart de Düwel mit ehr af dörch dat Roofloch un dörch de Luft na syn Boddersatt an den Sinabarg, un een Scheeper, de up de Haidbarg höden deed, hedd dat sehn, denn de weer een Sündagskind unner dat hillige Nachtmal geburen. De Scheeper seeg, wur de Düwel Ann Eischen

in dat Düwelsbodderfatt stuchte up un dahl, un hürte, wur de Düwel schreeg: So boddert de Düwel, so boddert de Düwel, so boddert de Düwel! Den armen Scheeper stegen de Häär to Barg, un he bädte, un syne Schaape leepen tohoop, as us de Wulf keme. Dat durt' äwerst nich lang, de Düwel kreeg bald Bodder, un weg was he, as he dat Frugensminsch versööpt hedde, un fährte mit ehr äwer den Sinabarg in'n Bagen heräwer un in den Höllengrund hinin, un man hedde von ehr nichts wieder sehn, as een paar rode Häär, de de Düwel by dat Boddern ehr utreten un by syn Bodderfatt hensmeten hedde; un tom Spectakel hedde he ehre grise Nachthüll up den Steen leggt baben up den Sinabarg, un up den Höllengrund swemmt een Tüffel von ehr, dat was dat all. Süh, myn Söhn, so is dat mit all disse Saaken togahn. Weetst du dat nu? Kär! keel em groot an, un antwurdte nich, un hedde den Mund wiet apen, un don säd' Mag. Schönjahn: Adieu mein Sohn! un ging, un Kär! säd' nichts, un nam syne Müß eerst achter den ollen Herrn synen Rücken deep af ganz ehrbar, un maakte em eenen deepen Diener nah ganz ehrbar, un keel mit syne gooten Dogen as Mag. Geist in de Kirch den Mann ümmer nah, bet dat he by Bischop um de Geld bögte, un nich meer to sehen was.

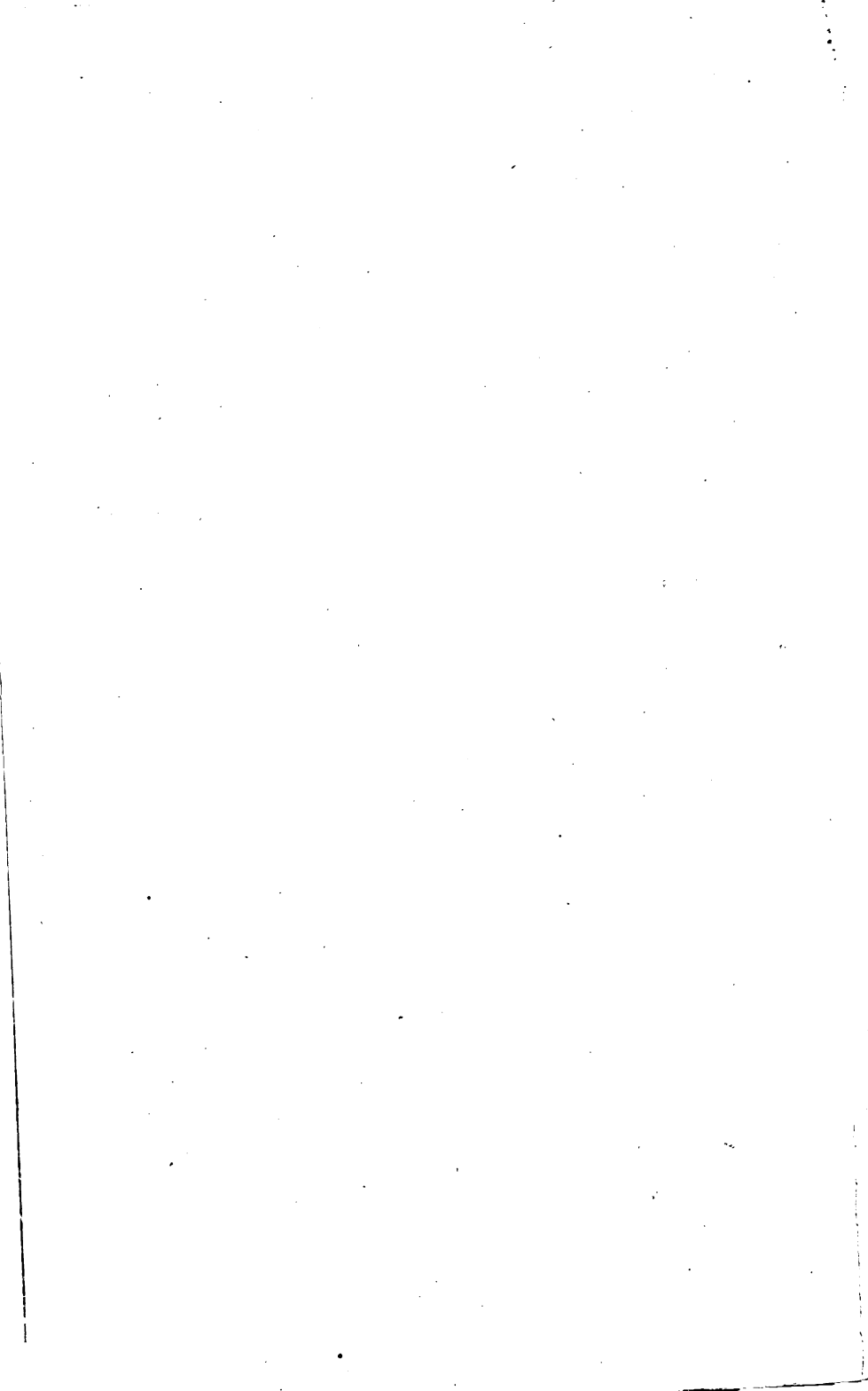
As he all eene ganze Tied weg was, slog Kär! sik vör den Kopp un säd': Nu heft du em gahn laten, un heft em nich fragt, wur Mag. Geist den Düwel bannt hedde ut de hollen Weg', dat weet he oof, ja, dat weet he. — Na, dat kann he dy vielleicht een annermal vertellen.

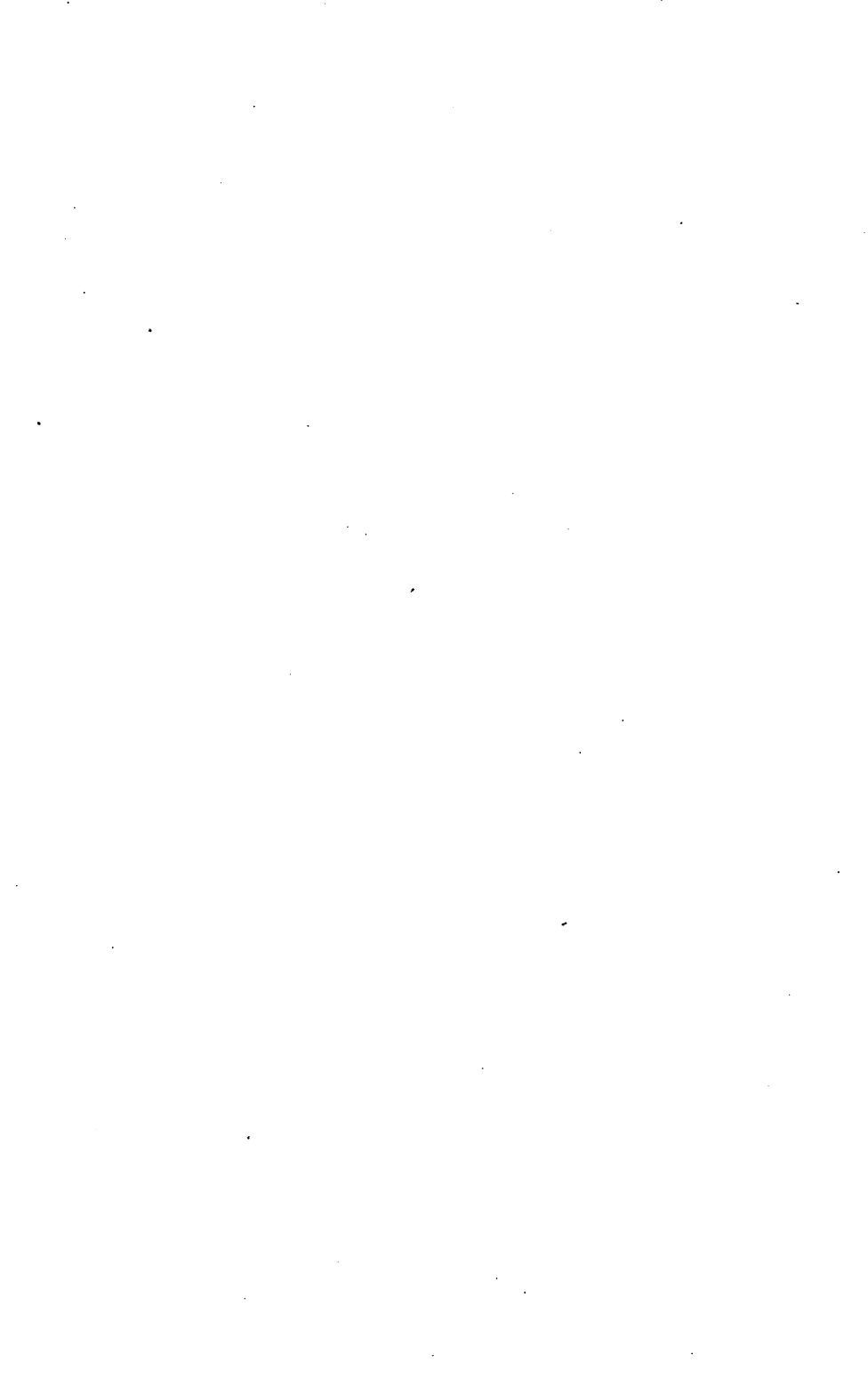

M93232

MAR 0 8 1991

M93232

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

YC148766

U.C. BERKELEY LIBRARIES

